

NAČRT ZA RAVNANJE Z RAZISKOVALNIMI PODATKI

OBRAZEC ARIS

Ta obrazec je namenjen pripravi načrta za ravnanje z raziskovalnimi podatki (NRRP) za raziskovalne projekte, ki jih (so)financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), kot je določeno v 4. členu [Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti](#) (Uradni list RS, št. 59/23).

Raziskovalni podatki so opredeljeni kot zapisi o dejstvih (številčni podatki, besedilni, zvočni in slikovni zapisi), ki predstavljajo osnovno podlago za znanstveno raziskovanje in ki v okviru znanstvene skupnosti veljajo kot ustrezno sredstvo za preverjanje veljavnosti raziskovalnih spoznanj.

Prosimo vas, da izpolnite spodnji obrazec NRRP in ga posredujete ARIS **najkasneje v šestih mesecih od začetka izvajanja raziskovalnega projekta**. Priporočljivo je, da NRRP med izvajanjem raziskovalnega projekta po potrebi redno pregledujete in posodabljate. V primeru sprememb posodobljen NRRP priložite vmesnemu in zaključnem poročilu o rezultatih raziskovalnega projekta.

Pregled vsebine NRRP:

0. Splošne informacije
1. Povzetek in opis raziskovalnih podatkov
2. Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov
3. Zagotovitev podatkov na način FAIR
 - 3.1 Zagotavljanje najdljivosti podatkov (F)
 - 3.2 Zagotavljanje dostopnosti podatkov (A)
 - 3.3 Zagotavljanje interoperabilnosti podatkov (I)
 - 3.4 Zagotavljanje ponovne uporabe podatkov (R)
4. Etični in pravni vidiki
5. Drugi raziskovalni rezultati
6. Finančna sredstva

Uporabljene kratice:

- ADP – Arhiv družboslovnih podatkov
- GDPR – Splošna uredba o varstvu podatkov
- IT – informacijska tehnologija
- RO – raziskovalna organizacija
- ZVDAGA – Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih
- ZVOP-2 – Zakon o varstvu osebnih podatkov

Navodilo za izpolnjevanje

Obrazec izpolnite tako, da vsebino vnašate v celice v skrajnem desnem stolpcu oz. tam označite eno od ponujenih možnosti. V teh celicah so sedaj v sivi barvi pisave navedeni razlage oz. navodila za vnos ustreznih podatkov in opisov. To pomožno besedilo lahko po vnosu vsebine izbrišete.

0	Splošne informacije	
0.1	Šifra projekta	J5-70184
0.2	Naziv projekta	Legitimnost, odnosi med zaporskimi akterji in obravnava obsojencev v sodobnem zaporskem sistemu v Sloveniji
0.3	Šifra vodje projekta	37531
0.4	Ime in priimek vodje projekta	Rok Hacin
0.5	Ime in priimek osebe, ki je v RO zadolžena za podporo pri ravnanju z raziskovalnimi podatki	Sabina Veršič
0.6	Interna pravila RO za ravnanje z raziskovalnimi podatki	Interna pravila o ravnanju z raziskovalnimi podatki na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru ne obstajajo. Pri ravnanju z raziskovalnimi podatki izhajamo iz: - Politiko odprte znanosti UM (POZUM) https://www.um.si/raziskovanje/odprta-znanost/politika-odprte-znanosti-univerze-v-mariboru-pozum/ - Kodeks etičnega ravnanja Univerze v Mariboru https://www.um.si/wp-content/uploads/2021/11/Kodeks-eticega-ravnanja-UM-2.pdf - Krovne informacijske varnostne politike Krovna informacijska varnostna politika.pdf
0.7	Verzija NRRP	1.0
1	Povzetek in opis raziskovalnih podatkov	
1.1	Ali boste pri projektu ponovno uporabili že obstoječe podatke predhodnih raziskav?	☒ Da ☐ Ne V projektu bodo uporabljeni kvantitativni in kvalitativni podatki o zaznavi legitimnosti zaporskih delavcev pri obsojencih in samozaznavi legitimnosti zaporskega osebja zbrani v letih 2015, 2016 in 2022 v okviru TRP »Legitimnost in zakonitost policijske dejavnosti, kazenskega pravosodja in izvrševanja kazenskih sankcij« in projekta »Profesionalne kompetence zaporskih delavcev in odnosi v zavodih za prestajanje kazni zapor«. Vse podatkovne baze so dostopne v Arhivu družboslovnih podatkov (ADP). Predhodno zbrani podatki (zbrali so jih člani projekta) bodo uporabljeni za primerjavo dejavnikov, ki se povezujejo z legitimnostjo in samozaznavo legitimnosti v različnih časovnih obdobjih. Primerjalna analiza bo omogočila doseg Cilja 3 (Opraviti primerjalno analizo zaznave legitimnosti zaporskih delavcev pri obsojencih in samozaznave legitimnosti zaporskega osebja na podlagi meritev v Sloveniji v treh časovnih obdobjih).
1.2	Katere vrste podatkov boste ustvarili oz. ponovno	Ponovno bomo uporabili številčne in besedilne podatke. Številčni podatki (ponovno uporabljeni in ustvarjeni) bodo shranjeni v formatih XLS in SPSS Statistics Data Document,

	uporabili in v katerih formatih bodo shranjeni?	besedilni podatki pa v formatih DOC, PDF in XLS. Izbrani formati se uporabljajo pri raziskavah, v katerih se uporabljajo mešane metode (anketiranje in intervjuvanje) in omogočajo natančno analizo zbranih podatkov. Hkrati to zahteva predvidena programska oprema za obdelavo podatkov ter področni repozitorij podatkov.
1.3	Kakšen je namen ustvarjanja, zbiranja oz. ponovne uporabe podatkov in njihova povezava s cilji projekta?	Zbiranje podatkov o zaznavi in samozaznavi legitimnosti ter povezujočih dejavnikih pri obsojencih in zaporskih delavcev v celotnem slovenskem zaporskem sistemu z uporabo mešanih metod (anketiranje in intervjuvanje) bo omogočilo doseg ciljev 1 (Identificiranje dejavnikov, ki se povezujejo z zaznavo legitimnosti zaporskih delavcev pri obsojencih in samozaznavo legitimnosti zaporskega osebja), 2 (Izvesti celovito študijo o zaznavi legitimnosti zaporskih delavcev pri obsojencih in samozaznavi legitimnosti zaporskega osebja v vseh slovenskih zaporih in prevzgojnem domu) in 4 (Izvesti poglobljeno študijo o učinkih legitimnosti na ohranjanje reda, tretmaja obsojencev in dovzetnosti obsojencev za sodelovanje, resocializacijo in radikalizacijo v vseh slovenskih zaporih in prevzgojnem domu). Namen ponovne uporabe predhodno zbranih podatkov, katere so zbrali člani projekta v letih 2015, 2016 in 2022) je primerjati dejavnike, ki se povezujejo z legitimnostjo in samozaznavo legitimnosti v različnih časovnih obdobjih. Primerjalna analiza bo omogočila doseg cilja 3 (Opraviti primerjalno analizo zaznave legitimnosti zaporskih delavcev pri obsojencih in samozaznave legitimnosti zaporskega osebja na podlagi meritev v Sloveniji v treh časovnih obdobjih). Podatki, ki bodo zbrani v okviru sedanjega projekta bodo razširili obstoječe podatkovne baze in omogočili primerjalno analizo kvantitativnih in kvalitativnih podatkov v različnih časovnih obdobjih zbranih z anketiranjem in intervjuvanjem obsojencev in zaporskih delavcev v Sloveniji.
1.4	Kakšna je pričakovana velikost podatkov, ki jih nameravate ustvariti oz. ponovno uporabiti?	☒ 0–10 GB ☐ 10–100 GB ☐ 100–1000 GB ☐ >1000 GB
2	Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov	
2.1	Kje bodo podatki med izvajanjem projekta shranjeni in varnostno kopirani?	Podatki zbrani z anketiranjem in intervjuvanjem obsojencev in zaporskih delavcev v vseh slovenskih zavodih za prestajanje kazni zavora in prevzgojnem domu bodo shranjeni na oblaku Univerze v Mariboru in zaščiteni z geslom. Podatki se bodo hranili v okviru institucionalne IT infrastrukture Univerze v Mariboru (platforma MS OneDrive), za katero veljajo informacijske varnostne politike UM in za katero skrbi Računalniški center Univerze v Mariboru, ki so skladne z veljavnimi nacionalnimi in evropskimi okviri informacijske varnosti. Dostop do podatkov bodo imeli zgolj člani projektne skupine in sodelujoča doktorska študentka. Podatki bodo varnostno kopirani na

		prenosni disk in zaščiteni z geslom, ki bo v posesti vodje projekta. Slednji bo prav tako hranil zbrane podatke v papirnatih obliki (t.j., izpolnjene anketne vprašalnike in zapise intervjujev).
2.2	Kako boste izbrali podatke za dolgoročno hrambo?	Zbrane podatke bomo v skladu s predpisano zakonodajo hranili tri leta po zaključku raziskave, nakar bomo fizično zbrane podatke uničili. Podatkovne baze bodo v anonimizirani obliki predani izbranemu repozitoriju (Arhiv družboslovnih podatkov (ADP)) v dolgoročno hrambo. Odločitev o izboru podatkov za dolgoročno hrambo bo temeljila na načelih odprte znanosti in FAIR načelih, skladno s Politiko odprte znanosti UM ter področnimi smernicami. Pri odločitvi glede hrambe raziskovalnih podatkov bomo izhajali iz: - Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID) - Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-G) - Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30) - Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti - Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2025 - Meril za opredelitev zaupanja vrednih repozitorijev
2.3	Ali bodo podatki shranjeni v zaupanja vrednem repozitoriju?	☒ Da ☐ Ne Arhiv družboslovnih podatkov (ADP) Povezava: ADP
3. Zagotovitev podatkov na način FAIR		
3.1 Zagotavljanje najdljivosti podatkov (F)		
3.1.1	Ali bodo podatki označeni s trajnim identifikatorjem (PID)?	☒ Da ☐ Ne Predani podatki bodo označeni s trajnim identifikatorjem DOI.
3.1.2	Kateri metapodatki bodo ustvarjeni in kateri metapodatkovni standardi bodo pri tem upoštevani?	Podatki oziroma metapodatki bodo pripravljeni skladno z metapodatkovnim standardom DD. Specifično bodo ustvarjeni metapodatki sledili formatu in standardov, katere predpisuje Arhiv družboslovnih podatkov (ADP): - Metapodatki za citiranje (stalni enoznačni identifikator raziskave, datum objave, naslov, naslov in podnaslov v angleščini, avtor(ji), drugi sodelujoči, kontakt, raziskovalno izhodišče, področje, ključne besede ELSST, ključne besede ADP, vsebinsko področje CESSDA, vsebinsko področje CERIF, vsebinsko področje ADP, opombe, jezik, izdelava raziskave, datum raziskave, kraj izvedbe raziskave, finančna podpora, distribucija, datum objave, dajalec, časovno pokritje, zbiranje podatkov, vrsta

		podatkov, digitalizacija podatkov, povezane objave, viri podatkov) - Geografski metapodatki (geografsko pokritje, najmanjša geografska enota) - Metodologija (enota za analizo, populacija, časovna opredelitev podatkov, zbiranje podatkov, pogostost zbiranja podatkov, tip vzorca, tip vzorca – opis, način zbiranja podatkov, uporabljeni inštrument, opis situacije zbiranja podatkov, ukrep za zmanjšanje manjkajočih podatkov, uteževanje, očiščevanje podatkov, stopnja sodelovanja)
3.1.3	Ali bodo metapodatki vsebovali ključne besede za izboljšanje najdljivosti in možnosti ponovne uporabe?	☒ Da ☐ Ne Predviden repozitorij za dolgoročno hrambo podatkovnih podatkov predvideva uporabo ključnih besed v metapodatkih. Uporabljene bodo ključne besede kot so: legitimnost, zapor, zaporski delavec, obsojenec ipd.
3.2	Zagotavljanje dostopnosti podatkov (A)	
3.2.1	Ali bodo vsi podatki odprto dostopni?	☒ Da ☐ Ne
3.2.2	Kdaj bodo podatki odprto dostopni in za koliko časa?	Podatki bodo predani v odprtem dostopu Arhivu družboslovnih podatkov (ADP) po zaključku projekta in objavi predvidenih publikacij (v anonimizirani obliki). Podatki in metapodatki bodo predani v trajno hrambo. Časovna zapora ne bo uporabljena.
3.2.3	Na kakšen način bo v primeru omejitev pri uporabi omogočen dostop do podatkov med izvajanjem projekta in po njegovem zaključku?	Omejitev ne predvidevamo.
3.2.4	Ali bo za dostop do podatkov oz. njihovo branje potrebna dodatna dokumentacija oz. informacija o ustrezni programski opremi?	☐ Da ☒ Ne
3.3	Zagotavljanje interoperabilnosti podatkov (I)	
3.3.1	Katere geslovnike oz. šifrantе boste uporabili pri pripravi podatkov in metapodatkov?	Podatki bodo predani v področni repozitorij Arhiv družboslovnih podatkov (ADP), ki ima določene lastne glasovnike in šifrantе (ključne besede ELSST, ključne besede ADP, vsebinsko področje CESSDA, vsebinsko področje CERIF, vsebinsko področje ADP).
3.3.2	Ali boste primorani uporabiti manj poznane ali lastne geslovnike oz. šifrantе?	☐ Da ☒ Ne
3.4	Zagotavljanje ponovne uporabe podatkov (R)	
3.4.1	Na kakšen način boste zagotovili dokumentacijo,	Dokumentacija bo zagotovljena v skladu s pogoji za oddajo podatkovnih baz v področnega repozitorija Arhiv

	potrebno za ponovno uporabo podatkov?	družboslovnih podatkov, ki obsegajo pripravo in oddajo podatkovnih datotek (podatkovne baze, frekvence, opise spremenljivk, objavljena dela ipd.), natančne metapodatke (metapodatki za citiranje, geografski metapodatki in metodologija) in pogoje za uporabo podatkov (licence).
3.4.2	Ali bodo vaši podatki javno dostopni in licencirani z odprtima licencama CC BY oz. CC BY-SA, da bo s tem omogočena čim širša ponovna uporaba?	☐ Da ☒ Ne (CC BY-NC)
3.4.3	Kakšne postopke zagotavljanja kakovosti podatkov boste uporabili?	V raziskavi si bomo prizadevali za čimvečjo kakovost podatkov. To bomo zagotavljali na naslednje načine: - Vsi vprašalniki oziroma vprašanja so bila testirana v predhodnih študijah o legitimnosti, samoznani legitimnosti in poklicnih kompetencah v slovenskem zaporskem okolju. - Udeležencem ne bo obljubljena spodbuda. Vsem udeležencem, ki se bodo odločili za sodelovanje v študiji bo zagotovljena zaupnost odgovorov in anonimnost uporabljenih podatkov v analizah. - Pred začetkom zbiranja podatkov bo udeležencem ustno predstavljena študija, kjer bomo izpostavili možnost, da lahko prekinejo raziskavo kadarkoli želijo. - Udeleženci bodo pred izvedbo intervjuvanja in anketiranja obveščeni o naravi, določilih in poteku študije. Obvestilo o soglasju je vključeno tudi v nagovor pri anketnih vprašalnikih in vprašalnikih, ki bodo uporabljeni za intervju; pri slednjih bo raziskovalec/raziskovalka nagovor prebral udeležencu/udeleženki pred začetkom intervjuja. - Statistične analize bo izvedla oziroma preverila (v kolikor jih bo izvedel drug član projektne skupine) članica projektne skupine, ki je specializirana za področje metodologije. - Intervjuje bo individualno analiziralo več članov projektne skupine, s čimer želimo zmanjšati možnost napak (subjektivne zaznave posameznikov).
4.	Etični in pravni vidiki	
4.1	Ali obstajajo etična ali pravna vprašanja, ki bi lahko vplivala na deljenje podatkov?	☒ Da ☐ Ne Pridobili smo poročilo Etične komisije Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru o etični sprejemljivosti raziskave (dokument št. 2201-2026 z dne 22. 1. 2026).
4.2	Ali boste med izvajanjem projekta obdelovali oz. hranili osebne podatke?	☒ Da ☐ Ne

		Podatke bomo zbirali, upoštevajoč relevantno zakonodajo na področju varstva osebnih podatkov (Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2)). Osebnosti podatke anketiranih in intervjuvanih obsojencev in zaporskih delavcev bomo anonimizirali in/ali psevdonimizirali. Vsem udeležencem, ki se bodo odločili za sodelovanje v študiji bo zagotovljena zaupnost odgovorov in anonimnost uporabljenih podatkov v analizah. Obvestilo o soglasju je vključeno tudi v nagovor pri anketnih vprašalnikih in vprašalnikih, ki bodo uporabljeni za intervju; pri slednjih bo raziskovalec/raziskovalka nagovor prebral udeležencu/udeleženki pred začetkom intervjuja. Dostop do podatkov bodo imeli zgolj člani projektne skupine in sodelujoča doktorska študentka. Vsi podatki bodo zaščiteni z geslom. Podatke v fizični obliki bo hranil vodja projekta. Osebnosti podatki bodo obdelovani v fazi izvajanja raziskave, medtem ko bodo za analize in dolgoročno hrambo uporabljeni zgolj anonimizirani podatki.
4.3	Ali bodo med projektom ustvarjene oz. ponovno uporabljene posebne vrste osebnih podatkov?	☐ Da ☒ Ne
4.4	Kako boste uredili lastništvo podatkov in morebitne avtorske pravice na podatkih, ki jih boste ustvarili ali ponovno uporabili?	Lastniki avtorskih pravic in pravic intelektualne lastnine vseh raziskovalnih podatkov bodo člani projektne skupine in sodelujoča doktorska študentka, ki bodo zbirali in analizirali podatke. Vsi lastniki prihajajo s Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru. Licenca (CC BY-NC).
5.	Drugi raziskovalni rezultati	
5.1	Ali boste poleg podatkov ustvarili ali ponovno uporabili tudi druge raziskovalne rezultate?	☐ Da ☒ Ne
6.	Finančna sredstva	
6.1	Kakšni bodo stroški ravnanja s podatki in drugimi rezultati projekta po načelih FAIR in kako bodo kriti?	Stroški ravnanja s podatki, ki obsega zbiranje, shranjevanje, urejanje, arhiviranje, obdelavo, analiziranje, zagotavljanje varnosti in pripravo za oddajo v področni repozitorij se bodo krili v okviru dodeljenih ur članom projektne skupine in materialnih stroškov projekta.
6.2	Kdo bo odgovorna oseba za ravnanje z raziskovalnimi podatki pri projektu?	Rok Hacin

Uporabljeni viri:

- Anotirana predloga načrta za ravnanje s raziskovalnimi podatki za projekte Obzorja Evropa. CTK UL. Dostopno na: <https://dirrosdata.ctk.uni-lj.si/raziskovalni-podatki/nacrt-ravnanja-z-raziskovalnimi-podatki/>.
- Bezjak, Sonja (ur.) (2024). *Spoznaj FAIR: Priročnik o odprti znanosti v Sloveniji*. Univerza na Primorskem. Dostopno na: <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-328-9.pdf>.

- *Horizon Europe Data management plan template*. Dostopno na: https://www.openaire.eu/images/Guides/HORIZON_EUROPE_Data-Management-Plan-Template.pdf.
- *NWO Template Data management plan*. Dostopno na: <https://www.nwo.nl/en/research-data-management>.

Verzija dokumenta: 1.0

Datum: 15. 10. 2024